

Stakeholdermeeting RAMAS

Welkomstwoord

TEAM RAMAS

M. Liebens, projectleider

Stéphane Célestin, Sr. Expert, Departement Beveiliging en vervoer

Tim Collage, Expert, Departement Beveiliging en vervoer

Lien De Decker, Expert, Departement Beveiliging en vervoer

Philippe Maerevoet, Jurist, Dienst juridische zaken en vertalingen

Wim Maes, Expert, Departement Beveiliging en vervoer

Annik De Brouwer en Melissa Opara: administratieve ondersteuning

Agenda

Agenda 18/10

Uur	Onderwerp	Spreker
9:00 – 9:30	Ontvangst	
9:30 – 9:40	Welkomstwoord	Rony Dresselaers, Directeur Vervoer & Beveiliging (FANC)
9:40 – 10:50	Behandeling opmerkingen ontwerp KB RAMAS	Martine Liebens Philippe Maerevoet Stéphane Celestin
10:50 – 11:05	Pauze	
11:05 – 12:15	Bespreking Technische Reglementen & aanbevelingen	Lien De Decker Wim Maes
12:15 – 13:15	Lunch	
13:15 – 14:00	Praktisch voorbeeld beveiligde ruimte	Wim Maes Lien De Decker
14:00 – 14:30	Vragen & opmerkingen	Allen
14:30 – 15:00	Conclusies & afsluiting	Rony Dresselaers Martine Liebens

Koninklijk Besluit

Commentaren stakeholders

Algemeen

- In het totaal meer dan 400 commentaren ontvangen van 12 verschillende organisaties:
 - $\frac{3}{4}$ ervan over het KB zelf
 - Ongeveer 60 over de wijzigingen ARBIS
 - De rest globale opmerkingen
 - Kleine 30-tal over het aanvraag formulier
- Alle commentaren werden geanalyseerd
- Niet alle commentaren vandaag behandelen – wel de voornaamste
- Grotere discussiepunten geïdentificeerd die meer tijd vragen om uit te klaren

Werkwijze FANC

- Indeling gemaakt:
 - Soort commentaar:
 - Vertaling/taalkundig
 - Inhoudelijk
 - Praktijk
 - Verduidelijking nodig
 - Verkeerd begrepen
 - Andere
 - Aanvaardbaar:
 - Ja
 - Nee
 - Voor discussie
 - Antwoord FANC

Feedback op de commentaren

- Vandaag de voornaamste commentaren
- Deze zijn verder in de presentatie opgesplitst is:
 - Globale commentaren
 - Specifieke aandachtspunten
 - Specifieke onderwerpen - artikelen
- Later zal elk individueel ingezonden commentaarblad beantwoord worden
- Wanneer? Als alle discussiepunten uitgeklaard zijn.

Globale opmerkingen

Terminologie

- Tekst zal gescreend worden op het gebruik van de juiste terminologie:
 - Handelingen
 - Inrichting – installatie
 - Gebruik buiten inrichting
 - ...
- Coherentie tussen regelgevingen verkrijgen
- Definities: zullen op hun correctheid gecontroleerd worden

Bijlage 1

- Lijst D-waarden
- Na verificatie eventueel een verwijzing naar bijlage VI ARBIS

Tool berekening R-waarde

- Verbeteringen nodig
 - Nieuwe nucliden toegevoegd
 - Verwijderen van bepaalde nucliden ($T_{1/2} < 24u$)
- Suggesties mogen worden doorgegeven

Op welk niveau moet erkenning gevraagd worden

- Aanvraag voor goedkeuren van het beveiligingsplan (= beschrijving van het beveiligingssysteem) wordt gekoppeld aan de oprichtings- en exploitatievergunning (ARBIS).

specifieke aandachtspunten

Afgevaardigde Radiologische Beveiliging

Veel commentaren over:

- De taken en verantwoordelijkheden van de ARB
- De link tussen de ARB en andere wettelijk vereiste functies
- De interface met de Dienst Fysische controle (DFC)
- Verhouding tussen ARB en exploitant

Afgevaardigde Radiologische Beveiliging

1. Wat is o.a. van belang:
 - ARB moet kennis van beveiliging hebben
 - Samenwerking tussen ARB en DFC
 - Beheer van interfaces safety – security
2. FANC zal, naar aanleiding van de commentaren, de taken en verantwoordelijkheden van de ARB beter/op andere wijze formuleren

Opleiding ARB betreffende beveiliging radioactieve stoffen

- Weinig bestaande opleidingen
- IAEA
- Train the trainer
- Opleiding Belgische context
- Vanaf 2023: contacten met IAEA zijn reeds gelegd

Structuur wetgeving

Commentaar:

- Veel technische reglementen
- Definities niet opgenomen

Antwoord FANC:

- Hiërarchie van wetteksten:
 - Wet
 - Koninklijk Besluit
 - Technisch Reglement van het FANC
- Begrippen gedefinieerd in een hogere regeling hoeven geen nieuwe definitie.

Structuur wetgeving (2)

Technisch reglement (TR):

- Voor technische aangelegenheden
- Ondertekend door Directeur generaal van het FANC: sneller wijzigen
- Geen nieuwe vereisten – wel aanvullende modaliteiten: bvb templates, versturingsmodaliteiten.
- Uitwerking van de verplichtingen die in KB staan
- Rechtsgrond voorzien in KB
- Moet niet steeds een apart TR zijn, kan gecombineerd worden
- Inhoud van een aantal TR's zal nog voorgelegd worden

Radioactieve stoffen ingedeeld in cat. 4 & 5

- In KB RAMAS zijn deze stoffen onderworpen aan beveiligingsniveau D
- Geen vereisten opgenomen voor dit beveiligingsniveau

FANC-wet 1994: artikel 17quater:

- de Koning :
 - Deelt de stoffen in
 - Bepaalt beveiligingsniveau
 - Bepaalt de beveiligingsmaatregelen voor categorieën met hoogste risico
 - Bepaalt erkenningsprocedure
 - Kan opleidingsvereisten vastleggen

Radioactieve stoffen ingedeeld in cat. 4 & 5

- **Het Agentschap:**
 - Bepaalt de principes voor maatregelen bij behoedzaam beheer voor de categorieën met laagste risico

In het KB mag er niets opgenomen worden betreffende behoedzaam beheer want het is niet aan de Koning om dit te bepalen maar aan het Agentschap. Dit zal in een Technisch reglement van het Agentschap opgenomen worden.

Specifieke onderwerpen - artikelen

Toepassingsgebied

- Alle radioactieve stoffen die niet vrijgesteld zijn (niet vrijgegeven zijn)
- Eender welke vorm: ingekapseld, niet ingekapseld, afval, ...
- Aanwezig in inrichtingen van klasse I, II of III
- Geen kernmaterialen onderworpen aan NUC regelgeving
- Gedecategoriseerde kernmaterialen aanwezig in geconditioneerd radioactief afval bestemd voor oppervlakte berging
- Eenmaal in de bergingsinstallatie opgenomen → KB-berging

Toepassingsgebied kernmaterialen

- Hoe zit het met natuurlijk uraan, thorium en kleine Pu-239 bronnen?
 - Deze vallen onder de definitie van kernmaterialen (definitie opgenomen in de wet 94) = zijn kernmaterialen
 - In de regelgeving fysieke beveiliging van kernmaterialen worden deze niet beschouwd: enkel over kernmaterialen ingedeeld in de CAT I, II of III van de Convention on the Physical Protection of Nuclear Materials (CPPNM)
 - Voor kernmaterialen die niet in deze categorieën vallen zijn er geen specifieke bepalingen in de NUC regelgeving maar de footnote c) van de tabel van de wet bepaalt dat dit “behoedzaam beheer”

Toepassingsgebied kernmaterialen

- De “code of conduct betreffende de veiligheid en beveiliging van radioactieve stoffen” van het IAEA bevat een specifieke bepaling voor Pu-239 bronnen: de code is niet van toepassing op kernmaterialen behalve op Pu-239 bronnen.
- Zowel U nat, Thorium als Pu-239 bronnen zullen via KB-RAMAS moeten beveiligd worden.
- Aanpassingen aan toepassingsgebied zijn nodig

Sommatie issues

- Tekst is duidelijk voor “gemakkelijke gevallen”
- Een aantal speciale situaties moeten herbekeken worden
 - Vb.: sommatie van geactiveerd metaal met andere radioactieve stoffen: welke R-waarde voor het metaal?

Wat is vast gemonteerd?

- Vrijstelling van sommatieregel voor vast gemonteerde bronnen
- Doel = bronnen die in een productieproces gemonteerd zijn, vrijstellen van sommatie
 - Vb.: daar waar er meerdere demonteringen nodig zijn om meerdere bronnen te stelen
 - Gevallen zullen apart moeten bekeken worden

Ordediensten

- FANC kan geen verplichtingen opleggen aan de ordediensten
- Doel van bepaling in KB is:
 - Informatie uit te wisselen tussen exploitant en ordediensten
 - Zodat ordediensten weet hebben van het bestaan van de inrichting
 - En de juiste prioriteit kunnen geven bij oproep
 - Om een eventuele interventie te vergemakkelijken
- Inspanning van exploitant
 - Geen verplichting tot samenwerking, enkel verplichting tot informatieverstrekking

Ordediensten (2)

Die verplichting is opgesteld om een aantal mogelijkheden weer te geven die het contact met de ordediensten kunnen faciliteren:

- Overleg met de ordediensten
- Actieplan in geval van radiologisch beveiligingsincident
- Rondleiding ordediensten op de site
- Oefeningen organiseren
- Samenwerkingsakkoord opstellen

Taken en verantwoordelijkheden van een Veiligheidsofficier (VO)

- Het op te richten radiologisch beveiligingssysteem vereist binnen de inrichting personen in het bezit van een veiligheidsattest (VA) (bvb voor het maken van het beveiligingsplan of toegang tot dit plan)
- Volgens de wet van 11 December 1998 betreffende de classificatie en de veiligheidsmachtigingen, veiligheidsattesten en veiligheidsadvies, enkel een veiligheidsofficier (VO) kan de aanvragen voor VA'en behandelen.
 - --> het is dus nodig dat de inrichting beschikt over zulk een VO
- Definitie VO: artikel 13,1° (in het bijzonder artikel 13, 1° b) of c)) van de wet van 11 December 1998

Taken en verantwoordelijkheden van een Veiligheidsofficier (VO)

- Essentiële delen van de definitie:
 - Personeelslid
 - Houder van een veiligheidsmachtiging

NB: als de VO enkel aangeduid is om de beveiligingsregels te respecteren in het kader van de veiligheidsattesten (art. 13,1° c)), en niet voor de in achtname van beveiligingsregels van een organisatie die geclassificeerde informatie behandelt (art. 13,1° b)), hoeft de organisatie geen machtiging te bezitten

- Combinatie met andere functies mogelijk

Toegangsbeheer - Veiligheidsattesten

- Geautoriseerd persoon = persoon die van de exploitant toelating heeft gekregen om een beveiligde ruimte te betreden of die toegang heeft tot radiologische beveiligingsdocumenten en dit zonder dat die persoon begeleid moet worden
- Exploitant beslist dit op basis van noodzaak om deze toegang te hebben
- Exploitant stelt hiervoor regels op binnen zijn toegangsbeheer
- Identiteit van deze personen moet gecontroleerd worden bij het overschrijden van sommige barrières (niveau afhankelijk)

Toegangsbeheer - Veiligheidsattesten

- Uitzonderingen of speciale gevallen:
- Overschrijden van barrières door ongeautoriseerde personen mits begeleiding door geautoriseerd persoon:
 - Patiënten en hun eventuele begeleider
 - Personen voor interventies
 - Personen met een professionele rechtvaardiging

Toegangsbeheer - Veiligheidsattesten

- Bijkomend aan dit toegangsbeheer door de exploitant moet deze ook nagaan of voor de persoon een veiligheidsattest moet aangevraagd worden conform KB RAMAS.
- Of als er gebruik gemaakt wordt van het alternatief voorzien in artikel 31 waarbij bijkomende maatregelen getroffen worden.
- Personen met een veiligheidsmachtiging moeten geen veiligheidsattest aanvragen.

Beveiliging van documenten versus informatiebeveiliging

Zie later

Tegenstrijdigheid met art 29.3 ARBIS aanplakking plan

KB-RAMAS: beveiligde documenten/informatie

Artikel 29.3: grondplan met aanduiding gecontroleerde zone moet
aangeplakt zijn

Is dit tegenstrijdig? Neen

- Aanplakking is nodig als informatie voor de hulpdiensten
- Vanuit enkel standpunt beveiliging = niet ideaal maar er is geen informatie over hoe deze zone beveiligd wordt, geeft enkel informatie over waar de zone zich bevindt
- Compromis tussen veiligheid/beveiliging

Verificatie van de aanwezigheid van de radioactieve stoffen

- Het verifiëren van de aanwezigheid is niet per definitie een fysieke controle van de radioactieve stoffen, voorbeelden:
 - een bron gemonteerd op een productieproces zal een alarm genereren als deze niet aanwezig is: afwezigheid van dit alarm wil zeggen dat de bron er nog is
 - radioactieve stoffen zijn aanwezig in een ruimte waarvan er geen deur open geweest is gedurende de laatste 24u
 - Het meenemen en terugbrengen van de radioactieve stoffen loggen
- In acht name met alle stralingsbeschermingsmaatregelen
- Frequentie van verificatie: dagelijkse, wekelijkse en maandelijkse is een aanbeveling van het IAEA
- Bestaande verificatie kunnen gebruikt worden, eventueel uitgebreid

Inventaris

- Geen nieuwe inventaris vereist
- Bestaande inventaris kunnen worden gebruikt
- Aanvullen met beveiligde ruimte waar de stoffen zich in bevinden
- Deze inventaris moet niet aan het FANC worden toegestuurd
- Doel is dat de exploitant weet wat in elke beveiligde ruimte aanwezig is zodat verificatie van aanwezigheid van de stoffen makkelijker wordt en anomalieën sneller worden opgespoord

Afwijkingen inventaris

Wat zijn afwijkingen van de inventaris?

- Niet normale afwezigheid (of aanwezigheid) van radioactieve stoffen
- Het aantal aanwezige bronnen is niet in overeenstemming met wat er zou moeten zijn
- Bestaan reeds bepalingen ARBIS om diefstal en verlies op te sporen
- Er is een interne verificatie gebeurd dat de stoffen niet “per ongeluk” ergens anders terecht zijn gekomen of dat er “vergeten” is de inventaris up to date te maken

Toestel als barrière

Wanneer is een toestel een barrière?

Als aan de voorwaarden van een barrière kan voldaan worden!

- Inbraakwerend
- Toegangscontrole
- Detectie en verificatiemethode

« Onvoorziene » handelingen

Terminologie moet verfijnd worden

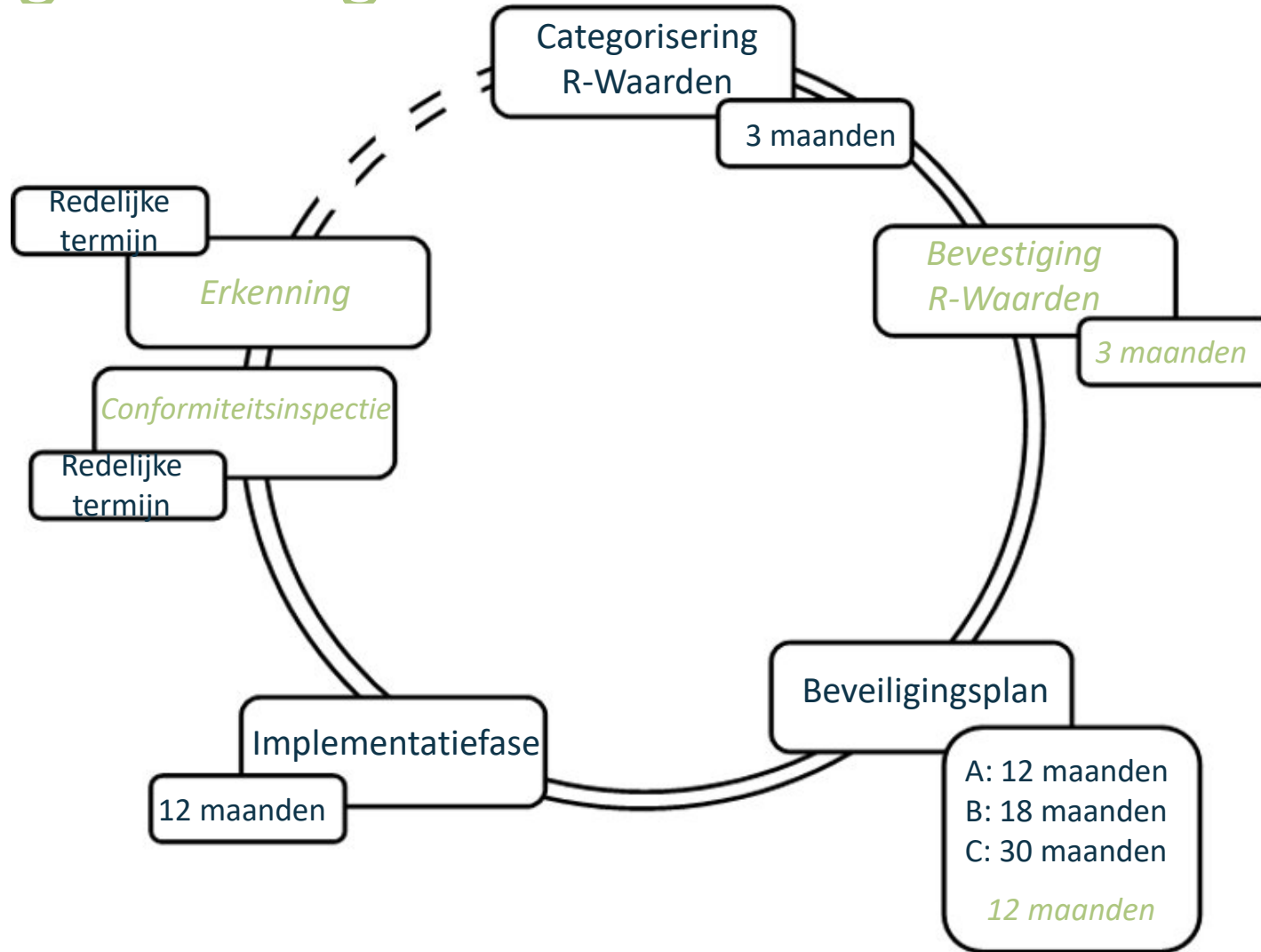
Het is niet de bedoeling om handelingen toe te staan die niet werden goedgekeurd

Bedoeling hier is om “gebruik/handelingen van/met radioactieve stoffen” buiten de beveiligde zone, buiten de normale plaats van gebruik te identificeren.

Notificatie van beveiligingsincidenten

- Bestaande technisch reglement (safety) uitbreiden met beveiligingsincidenten

Overgangsmatregelen

Overgangsmatregelen

Datum in werkingtreding = J		Goedkeuring Beveiligingsplan door FANC	Einde implementatie
Toesturen berekening R-waarde	J+3 maanden		
Bevestiging van R-waarde	J+6 maanden		
Beveiligingsplan indienen CAT 1	± J+18 maanden	± J+30 maanden	± J+42 maanden
Beveiligingsplan indienen CAT2	± J+24 maanden	± J+36 maanden	± J+48 maanden
Beveiligingsplan indienen CAT 3	± J+36 maanden	± J+48 maanden	± J+60 maanden

Wijzigingen ARBIS – commentaren

aandachtspunten

- ARBIS is een zeer complexe regelgeving.
- Er zal een screening gebeuren van andere artikelen die ook moeten aangepast worden.
- Beveiligingsplan zal deel uitmaken van de aanvraag voor oprichtings- en exploitatievergunning maar moet een apart deel zijn.
- Het doel is om in de oprichtings- en exploitatievergunning geen specifieke beveiligingsmaatregelen op te nemen. Wel een verwijzing dat het beveiligingsplan goedgekeurd wordt.

Oplevering door FANC art. 15

- Oplevering van de beveiligingsmaatregelen die exploitant in het goedgekeurde beveiligingsplan heeft beschreven
- Nu voorzien door FANC
- Exploitant dient hier rekening mee te houden
- Vooral bij nieuwe of gewijzigde installaties/inrichtingen
- Interface met DFC is nodig

